

РЕЗУЛЬТАТИ

**всеукраїнського опитування
педагогічних працівників
у період карантину:
«Досвід дистанційних
форм навчання
в мистецькій освіті»**

Київ
2020

ЗМІСТ

1-2. Як на вашу думку можна оцінити в % можливість дистанційної освіти в мистецькій освіті (до та після карантину)?	4
3. Чи мав до карантину заклад мистецької освіти, в якому ви працюєте, досвід застосування технологій дистанційного навчання?	6
4. Як здійснюється під час карантину в закладі мистецької освіти, де Ви працюєте, дистанційне навчання?	7
5. Які цифрові сервіси використовуються в закладі мистецької освіти та/або особисто Вами як викладачем для проведення дистанційного навчання?	9
6. Які онлайн ресурси Ви можете рекомендувати для самоосвіти та підвищення кваліфікації викладачам фаху, за яким ви працюєте?	11
7. Які види навчальної роботи Ви використовували під час організації дистанційного навчання?	13
8. Які інші види роботи Ви виконували під час карантину?	14
9. Які інформаційні ресурси допомагали Вам організувати роботу під час карантину?	15
10. Що, на Вашу думку, є найбільш складним у процесі реалізації дистанційного навчання в умовах карантину в мистецькій освіті?	17
11. В який спосіб координується діяльність педагогічного колективу мистецької школи в умовах дистанційного навчання?	18
12. Яких заходів вжито в закладі мистецької освіти для організації дистанційного навчання під час карантину?	19
13. Якими повинні бути дії обласних методичних центрів та/або Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти в умовах організації роботи із закладами освіти на період карантину?	21
14. Надайте свої пропозиції щодо вдосконалення процесу впровадження технологій дистанційного навчання в мистецькій освіті?	23
15. Які висновки щодо дистанційного навчання Ви зробили для себе під час карантину?	24
16. Якого запитання не вистачає в нашій анкеті?	25
17. В якому форматі налагоджена комунікація з батьками учнів/студентів? ..	27
18. Мистецька освіта. Цифрове майбутнє. Пропозиції	28

Співробітниками Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти було розроблено Анкету для опитування педагогічних працівників мистецьких шкіл та закладів фахової передвищої освіти — мистецьких коледжів.

Анкету створили на онлайн-сервісі «Google Форма», а 17 квітня розмістили на Сайті ДНМЦЗКМО (<http://www.dnmczkmo.org.ua/>) та сторінці Центру у соціальній мережі Facebook (<https://www.facebook.com/dnmczkmo/>).

Мета: вивчення ситуації щодо досвіду реалізації дистанційних форм навчання та роботи під час карантину в мистецькій освіті.

Типи питань Анкети:

Загальна кількість респондентів:
2138

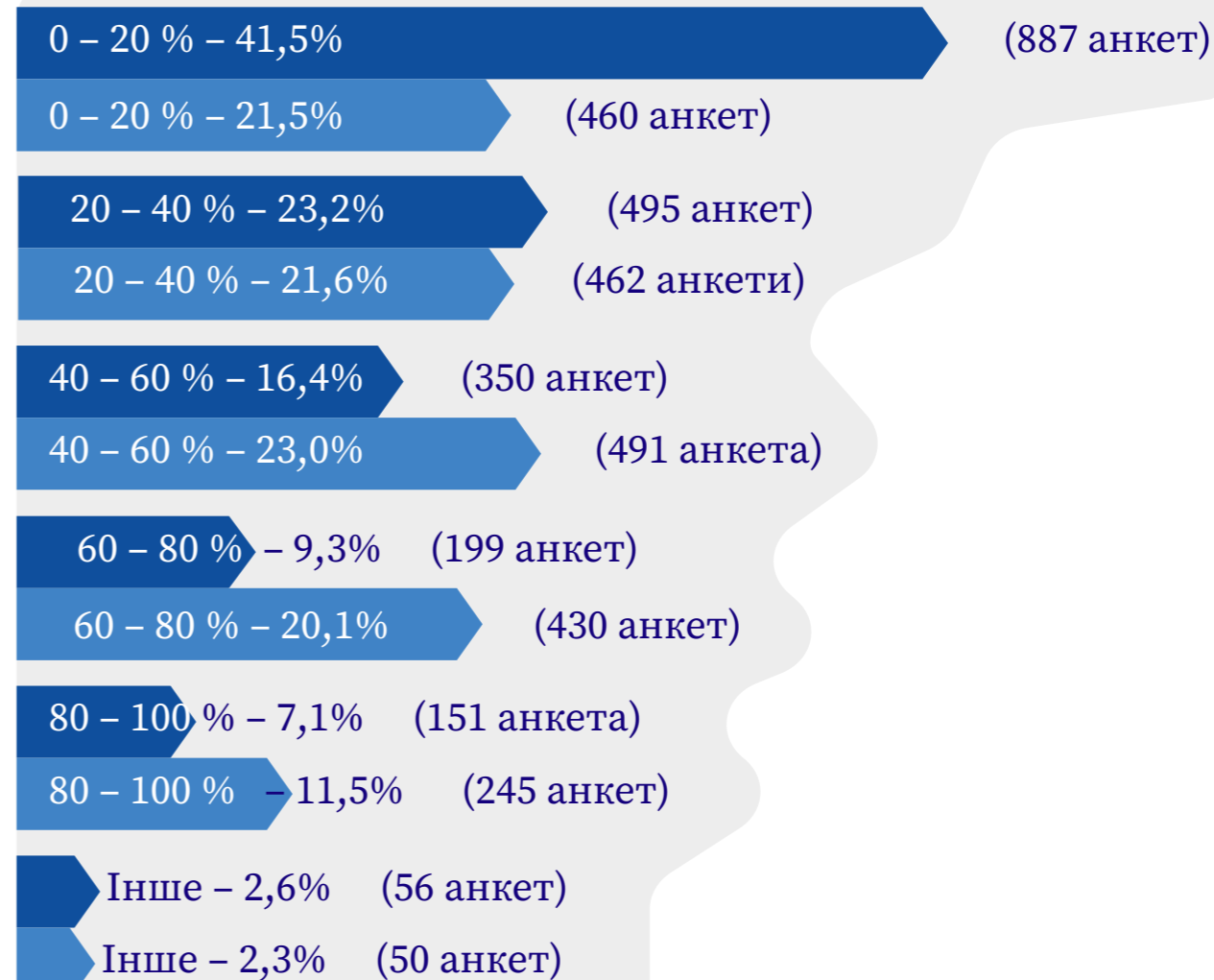
1-2. Як на вашу думку можна оцінити в %

можливість дистанційної освіти в мистецькій освіті (до та після карантину)?

- 0 – 20 %
- 20 – 40 %
- 40 – 60 %
- 60 – 80 %
- 80 – 100 %
- Інше

- до карантину

- після карантину

Висновок: відповіді продемонстрували, що «гострота» сприйняття дистанційної освіти як можливої форми навчання в мистецькій школі знизилася майже вдвічі (з 41,5% до 21,5%). Кількість її «можливих прихильників» теж зросла (раніше кожний 7, тепер кожний 11 вважають, що на 80 – 100% можливо застосування дистанційних методів у мистецькій освіті).

ПРИКЛАДИ ІНШИХ ВІДПОВІДЕЙ

	До карантину	Після карантину
Застосовувати під час форс-мажору	18	17
Краще особистий контакт	1	5
Раніше такого не було	13	1
Незрозуміле питання	4	2
Використовували раніше	2	
Свідоме знищення культури	1	
Не прийнятне для дітей молодшого віку	1	
Малоефективний процес		5
Мені не відомо, що буде після карантину		3
Тільки з певних дисциплін		1
Застосовувати тільки для викладачів		1

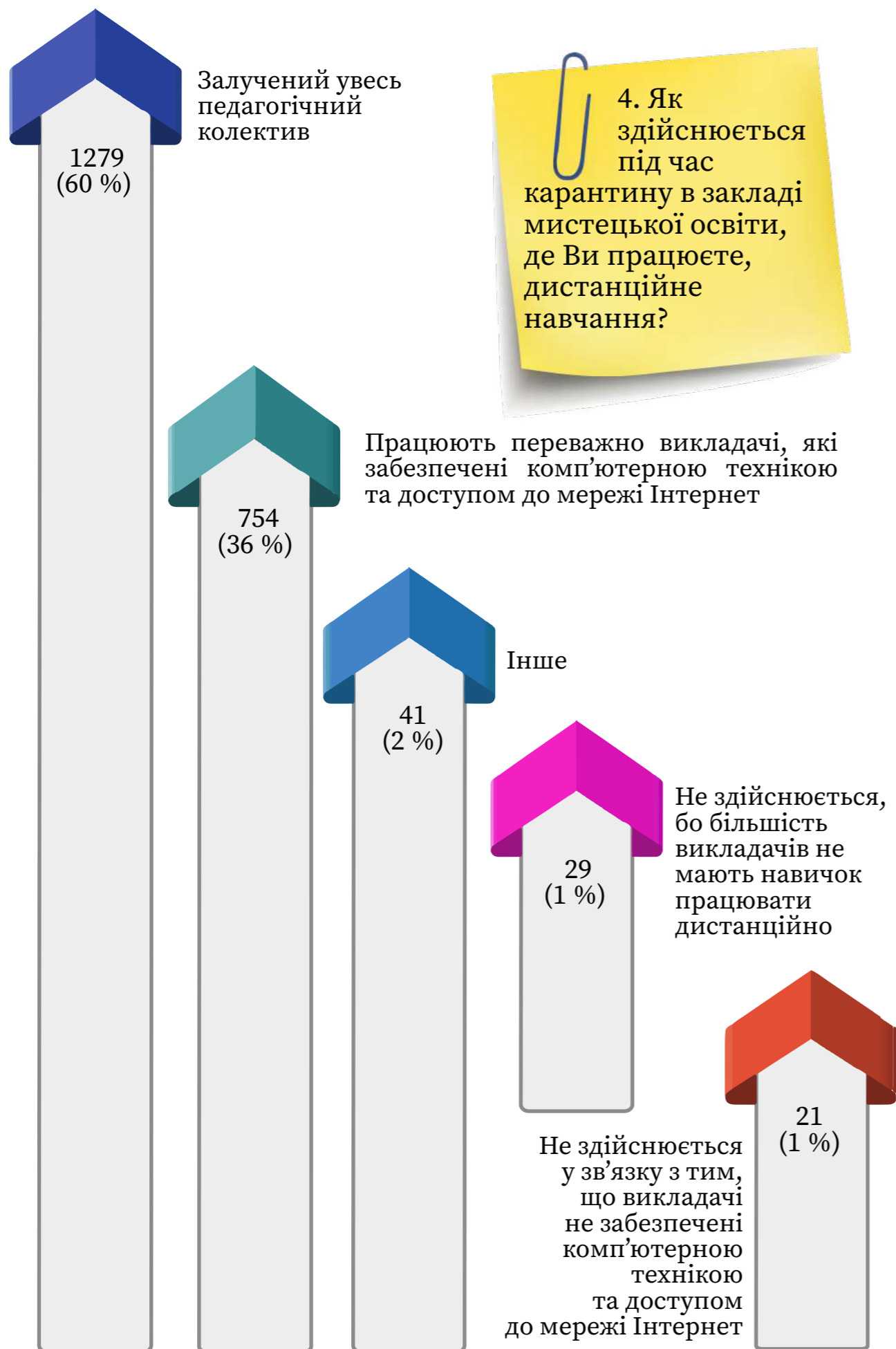
3. Чи мав до карантину заклад мистецької освіти, в якому ви працюєте, досвід застосування технологій дистанційного навчання?

Так, технології застосовувалися для роботи з учнями, які не відвідували заклад з поважних причин – 331 (15,5%)

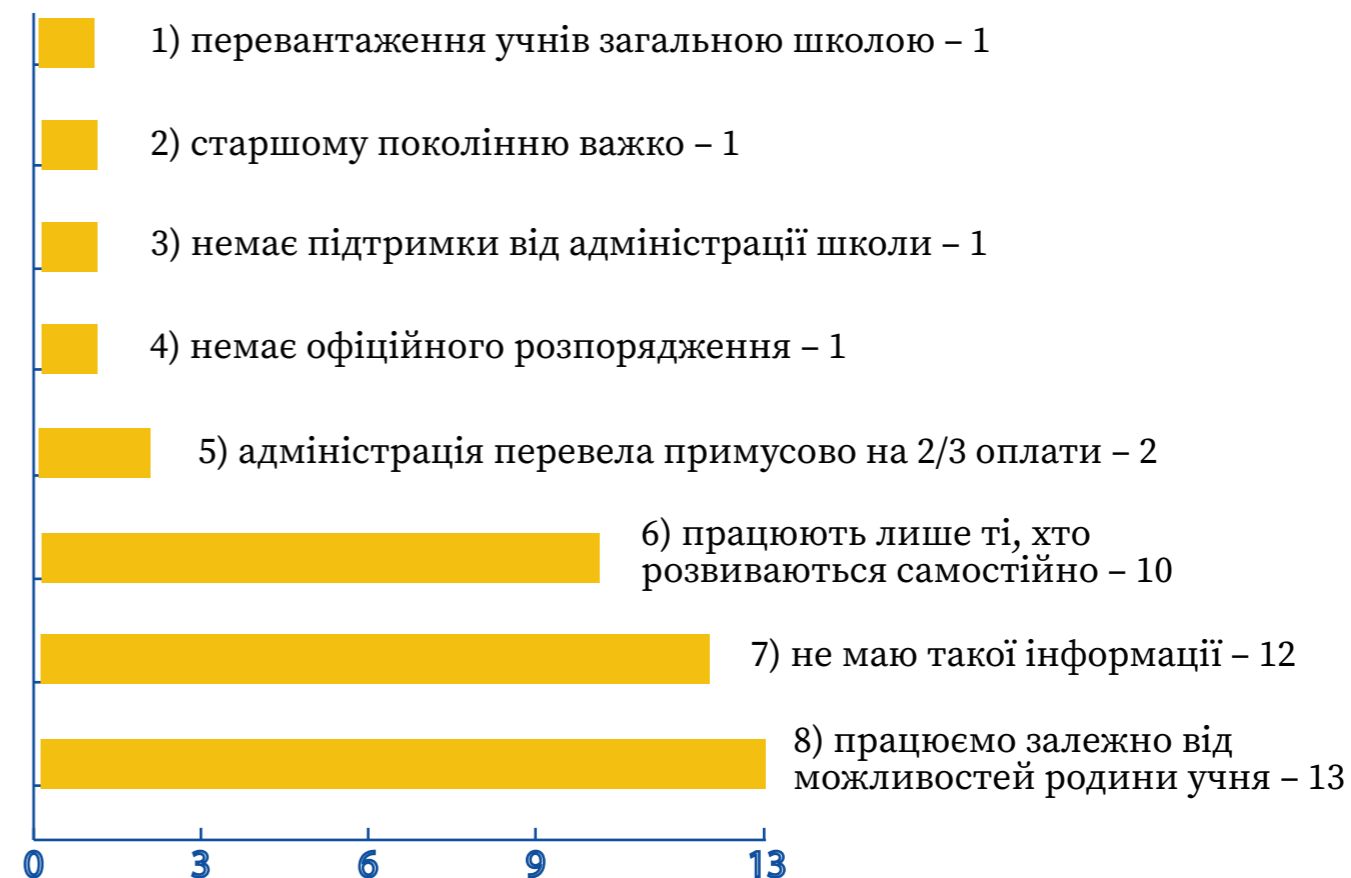
Так, технології застосовувалися для окремих видів навчальної роботи, на окремих предметах – 417 (19,5%)

У цьому році вперше зіткнулися з подібним викликом – 1507 (70,5%)

Висновок: переважна кількість мистецьких навчальних закладів вперше зіткнулася з «дистанційним викликом», але досить значна кількість викладачів вже мала досвід в поодиноких випадках (особливі умови навчання для учнів, окремі предмети, освітній процес у коледжах) застосовувати різні форми організації дистанційного навчання.

Інше:

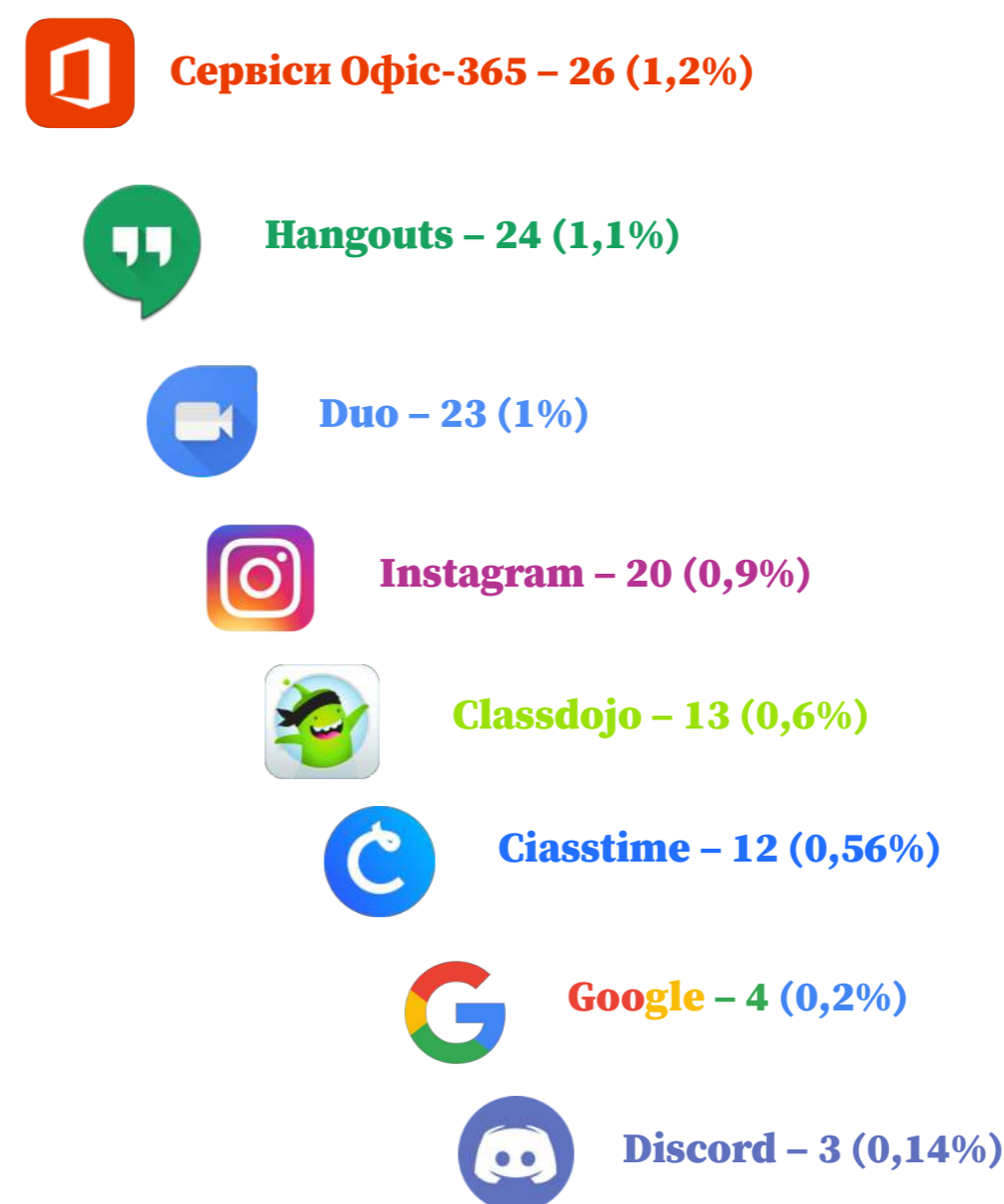
Висновок: значна кількість викладачів залучена до дистанційної освіти внаслідок технічного та організаційного забезпечення (60% – загалом залучені; 36% – активні учасники процесу).

Деякий відсоток викладачів не залучено до процесу організації навчання внаслідок особистої неготовності до дистанційної освіти або за відсутності техніки чи доступу до Інтернету.

Є залежність в організації такої роботи від можливостей родини учнів.

Невеликий відсоток викладачів опановують технологіями дистанційної освіти самостійно.

Незначний відсоток викладачів не володіє інформацією щодо ситуації з організацією дистанційного навчання в школі. Є поодинокі випадки, коли дистанційно викладачі не працюють внаслідок відсутності розпоряджень адміністрації школи або загальної не підтримки з боку адміністрації, переведення примусово на 2/3 оплати в школі, перевантаженням учнів у загальноосвітній школі тощо.

Висновок: викладачі мали змогу обирати не тільки серед запропонованих цифрових сервісів, а й додати свій. Після обробки було додано 8 додаткових варіантів.

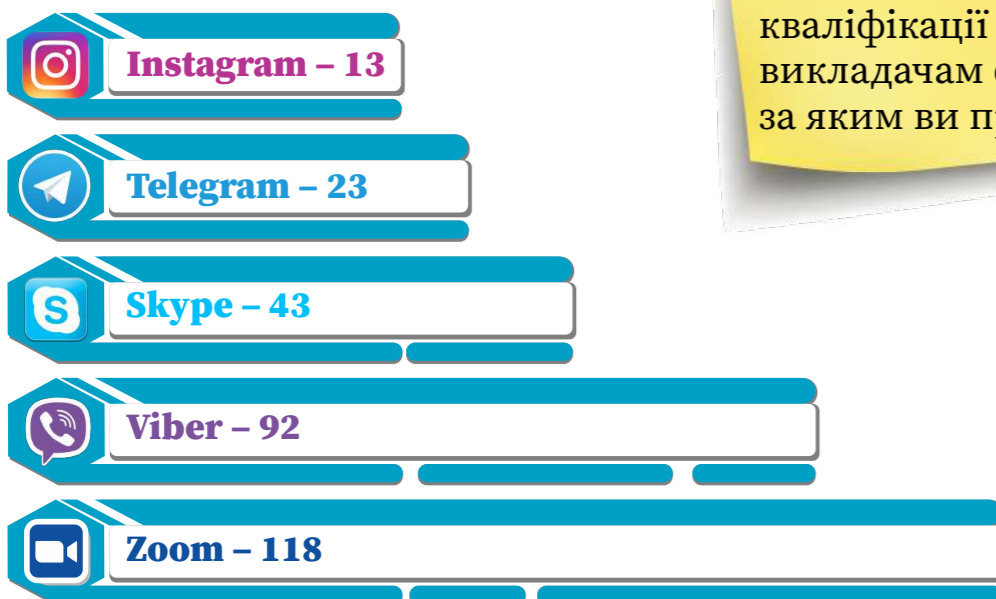
Отже, зазначемо, що викладачі закладів мистецької освіти, які брали участь в опитуванні, обізнані з 20 різними технологіями, які можуть допомогти в організації дистанційного навчання. Але в більшості випадків обираються ті, що забезпечують лише відеозв'язок та передачу файлів.

Це говорить про те, що необхідно впроваджувати програму «цифрової освіти» для викладачів мистецьких навчальних закладів.

Більшість викладачів не готова до цього ні інформаційно, ні методично, ні психологічно.

«Рейтинг» популярних серед викладачів онлайн-ресурсів для самоосвіти виглядає так:

Цифрові програмні продукти:

6. Які онлайн ресурси Ви можете рекомендувати для самоосвіти та підвищення кваліфікації викладачам фаху, за яким ви працюєте?

Ресурси для самоосвіти:

Платформи, спеціальні сайти

Сайт організацій, установ:

Проведення занять онлайн – 1632 (76,3%)

Контроль та оцінювання самостійної роботи учнів – 1530 (71,6%)

Надсилання письмових завдань електронною поштою, месенджерами – 1054 (49,3%)

Запис аудіо, відеозавдань та надсилання учням – 981 (45,9%)

Надання списку літератури, книг, сайтів тощо з завданнями для тренування, подальшого аналізу – 855 (40%)

Запис відеоуроків та надсилання учням – 694 (32,5%)

7. Які види навчальної роботи Ви використовували під час організації дистанційного навчання?

Створення навчального сайту для дистанційної освіти – 138 (6,5%)

Консультування учнів по телефону – 30 (1,4%)

Створення груп у Facebook, Viber – 23 (1%)

Розроблення курсів лекцій, презентації, творчих завдань – 16 (0,7%)

Створення записів аудіоприкладів, аудіо, відео – 10 (0,45%)

Підготовка учнів до участі в дистанційних конкурсах – 5

Розроблення онлайн-тестування – 4

Відсутність можливості займатися онлайн – 2

Організація контролю за виконанням самостійної роботи учнів – 2

Розроблення методики організації дистанційного мистецького конкурсу – 1

8. Які інші види роботи Ви виконували під час карантину?

Складання робочої навчальної програми – 1017 (47,6%)

Проходження онлайн курсу / курсів – 870 (40,7%)

Участь у навчальному вебінарі з предмета, який викладає – 682 (31,9%)

Участь у навчальному вебінарі з предметів підвищення цифрової компетентності – 618 (28,9%)

Проходження підвищення кваліфікації – 531 (24,8%)

Складання збірки педагогічного репертуару для учнів/студентів відповідного рівня навчання – 405 (18,9%)

Розроблення навчально-методичного забезпечення дисципліни – 379 (17,7%)

Розроблення дистанційного курсу навчальної дисципліни – 276 (13%)

Написання наукової статті / тезів для наукового видання / збірки конференції – 268 (12,5%)

Самоосвіта – 68 (3%)

Участь у дистанційних конкурсах, виставках – 51 (2,35%)

Підготовка методичної доповіді, доповіді – 19 (0,9%)

Підготовка матеріалів для занять (лекцій, програм, посібників, тестів, репертуару) – 19 (0,9%)

Розвиток виконавської майстерності – 9 (0,4%)

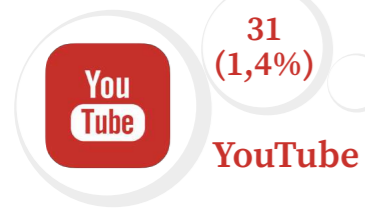
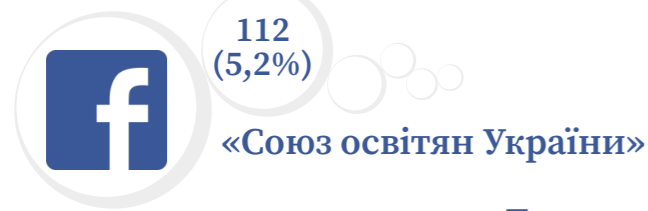
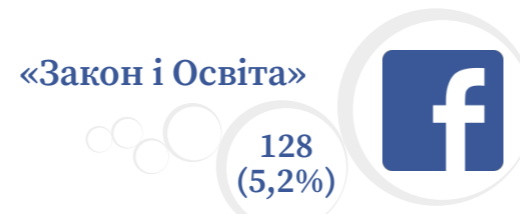
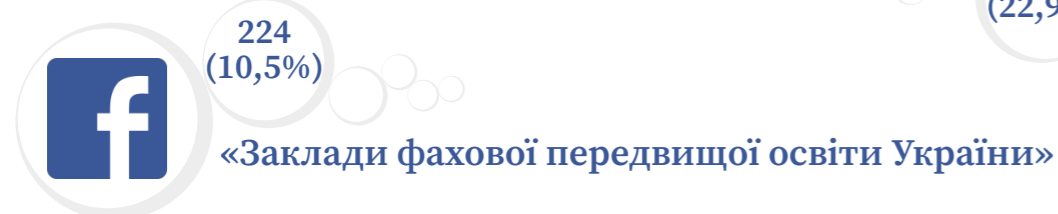
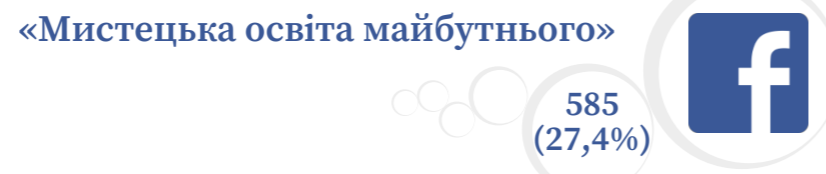
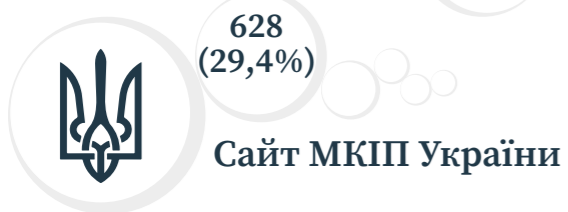
Підготовка звітів – 9 (0,4%)

Підготовка до атестації – 3

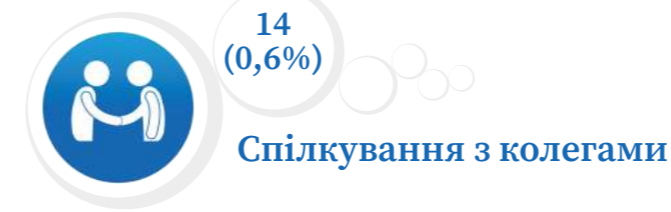
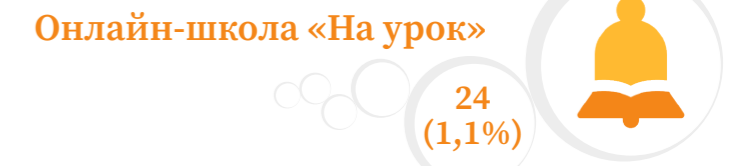
Спілкування з колегами – 3

Інше – 11

9. Які інформаційні ресурси допомагали Вам організувати роботу під час карантину?

Висновок: серед респондентів найбільш популярним інформаційним ресурсом виявилися групи/сторінки в соціальній мережі Facebook. Однак, офіційні джерела продовжують сприймати як першочергові. 3,4% (72 особи) респондентів не довіряють ніяким з запропонованих ресурсів або надають перевагу індивідуальному пошуку (2,7% – 59 осіб). Також видно, що сайти шкіл є непопулярними та несуть тільки іміджеве навантаження. Інформацією щодо сайтів електронних бібліотек, інфоресурсів, дистанційних платформ викладачі володіють досить фрагментарно.

1419 (66,4%)

низька швидкість/відсутність Інтернет-зв'язку

1108(51,8%)

відсутність необхідної техніки вдома у значної частини учнів/студентів

968 (45,3%)

невизначеність щодо термінів карантину

943 (44,1%)

не всі учні/студенти виходять на зв'язок (виконують самостійні завдання, беруть участь в онлайн-уроках тощо)

891 (41,7%)

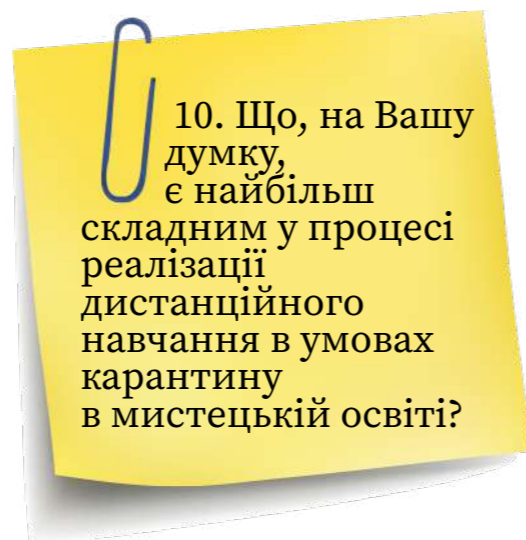
брак попереднього досвіду реалізації дистанційного навчання

815 (38,1%)

відсутність необхідної техніки вдома у значної частини викладачів

443 (20,7%)

відсутність інформаційного/дидактичного забезпечення методичними службами такої форми навчання

420 (19,6%)

переважна більшість викладачів не володіють необхідними навичками роботи

345 (16,1%)

відсутність підтримки та розуміння ситуації від батьків

134 (6,3%)

відсутність підтримки від органів управління

99 (1,5%)

відсутність підтримки від адміністрації закладів мистецької освіти

30

специфіка викладання дисципліни

16

не замінить особистого спілкування з учнем

7

фізична та моральна виснаженість

7

неефективно

6

погана якість звуку

5

важко контролювати учнів

5

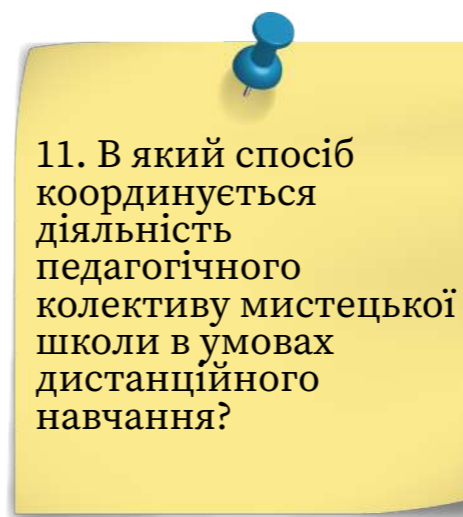
завантаженість учнів у загальноосвітній школі

5

недосконалість програм

2

відсутність нормативних документів

Інше: сайт закладу освіти – 1

Координація не практикується – 36 (1,7%)

Онлайн-наради (відеоконференції, вебінари) з педагогічними працівниками – 609 (28,5%)

Електронне листування – 911 (42,6%)

Викладачі виходили на зв'язок, коли виникала потреба вирішити проблему, звітувати – 1158 (54,2%)

Телефонні дзвінки адміністрації – 1219 (59,8%)

Створено спільну групу педагогічного колективу закладу у Viber, WhatsApp, Telegram – 1655 (77,4%)

1

Видано наказ про організацію дистанційного навчання під час карантину

1726
(80,7%)

12. Яких заходів вжито в закладі мистецької освіти для організації дистанційного навчання під час карантину?

2

Педагогічні працівники мають автономію у використанні форм і методів дистанційної освіти та цифрових сервісів

1351
(63,2%)

3

Складено розклад навчальних занять під час карантину

1160
(54,3%)

4

Проведено інструктаж/онлайн-навчання викладачів щодо використання технології дистанційного навчання

798
(37,3%)

5

Проведено інструктивну роботу з учнями/студентами щодо організації дистанційного навчання на період карантину

711
(33,3%)

6

Визначено перелік цифрових сервісів, які використовують педагогічні працівники у своїй роботі

573
(26,8%)

7

Адміністрацією закладу нічого не зроблено

15
(0,7%)

8

Видано наказ на простій закладу

4

9

Відправлено в тарифну відпустку

2

Всього: 1569 відповідей

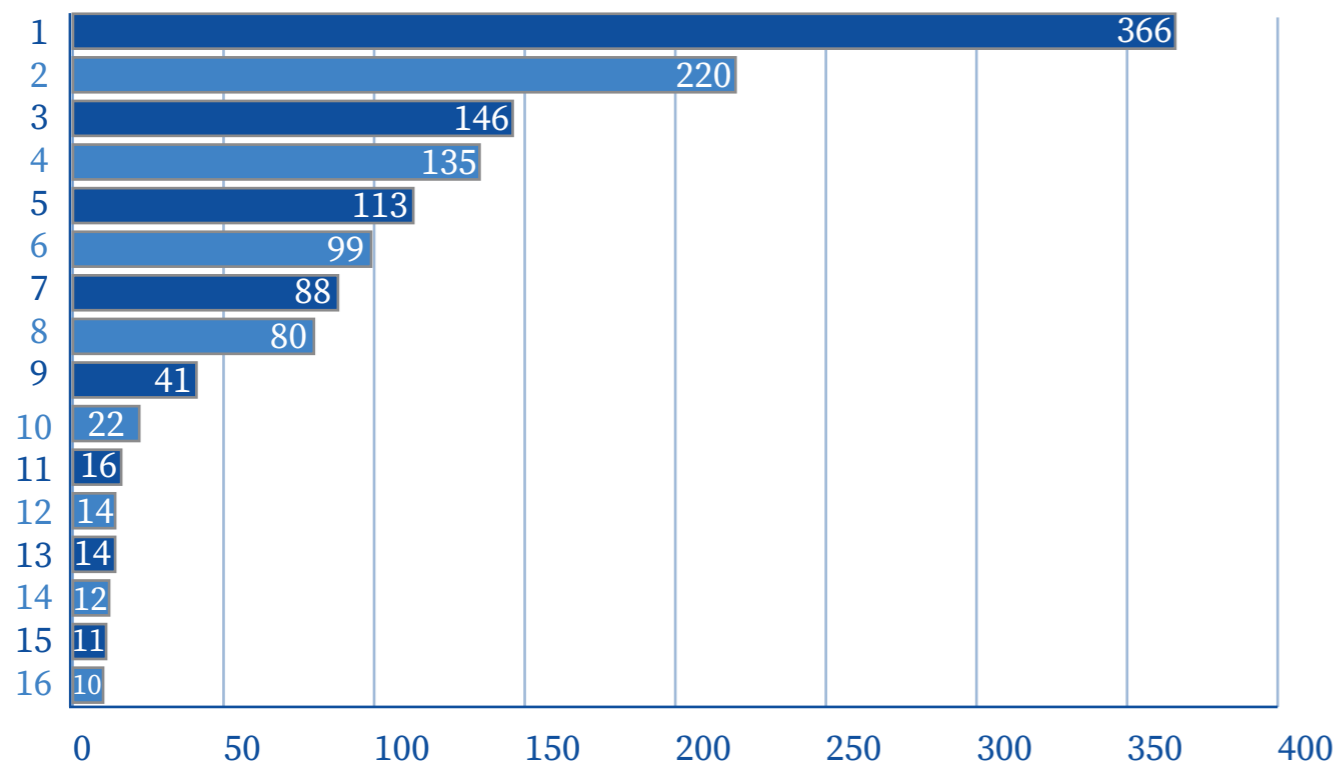
13. Якими повинні бути дії обласних методичних центрів та/або ДНМЦЗКМО, в умовах організації роботи із закладами освіти на період карантину?

Методцентри зовсім не потрібні	8
Дякуємо методцентрам	9
Не налагоджена спільна робота Мінкультури та МОН	9
Роз'яснення та надання інформації не в соціальних мережах, а на офіційних сайтах	13
Створення онлайн-бібліотеки	17
Організація дистанційних конкурсів	19
Важко сказати	35
Налагодження комунікацій та злагодженість у роботі	53

Працювати нормально, все влаштовує	54
Робота методцентрів в онлайн-режимі для консультацій	68
Підтримка, розуміння викладачів та спрощений контроль	96
Організація онлайн-курсів з підвищення кваліфікації	155
Створення єдиної онлайн-платформи в мистецькій освіті (з базою для всіх дисциплін, найкращі практики, вебінари, конференції та ін.)	184
Розроблення нормативних документів, рекомендацій щодо організації дистанційного навчання	191
Методична допомога в організації освітнього процесу в закладах мистецької освіти	222
Оперативність та актуальність в поширенні інформації	337

Всього: 1437 відповідей

1. Виділення коштів для покращення технічного оснащення закладів мистецької освіти та учасників дистанційного навчання.
2. Єдиний інтернет-ресурс для мистецької освіти з фаховою інформацією.
3. Доступ та покращення якості Інтернету.
4. Курси підвищення кваліфікації за формами дистанційного навчання.
5. Курси підвищення кваліфікації з цифрової грамотності.
6. Вдосконалення технологій викладання (онлайн-уроки на державному TV, зйомка своїх відеоуроків, створення бази уроків).
7. Дистанційне навчання в мистецькій освіті не можливе.
8. Створення нових програм, розповсюдження кращого досвіду.
9. Дистанційне навчання розглядати тільки для деяких дисциплін.
10. Самоосвіта.
11. Створення інтерне-ресурсів для групових занять.
12. Розробити спрощену форму звітності та зменшити контроль за нею.
13. Все добре працює.
14. Налагодження комунікації.
15. Розробка нормативно-правових документів з організації дистанційного навчання.
16. Доступ до онлайн-бібліотек.

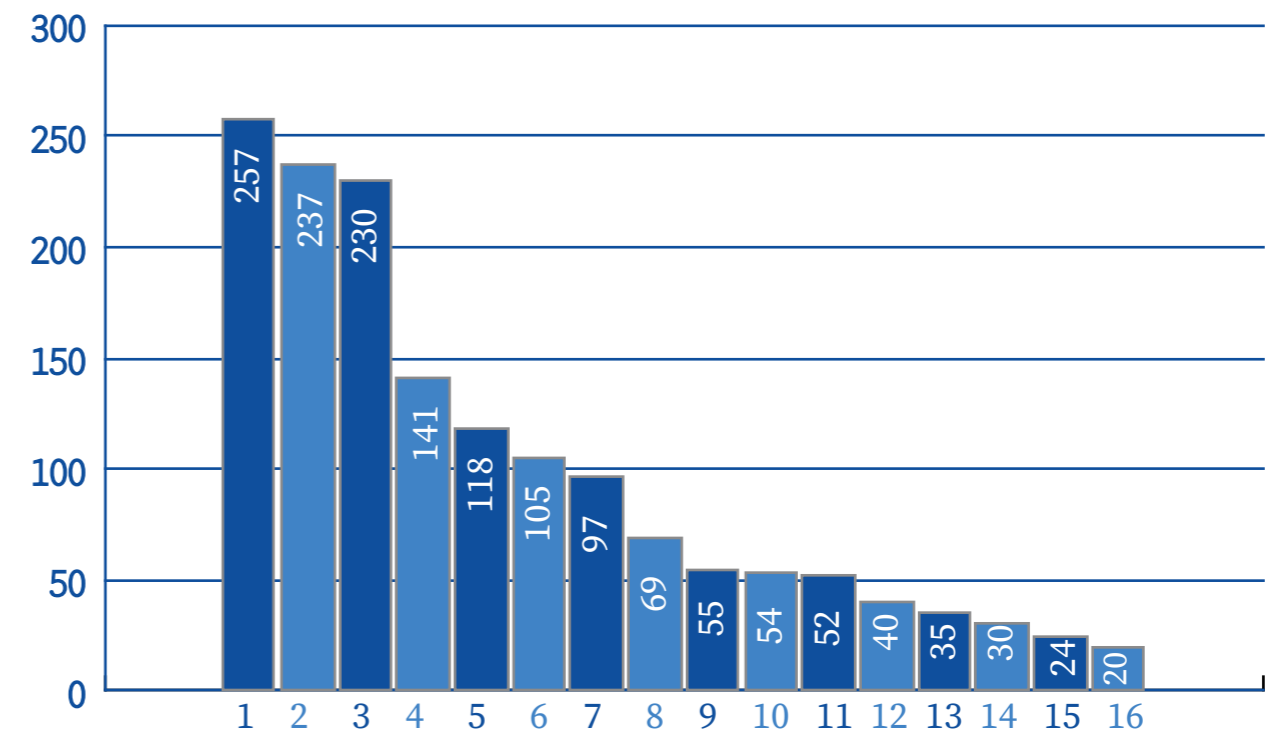

14. Надайте свої пропозиції щодо вдосконалення процесу впровадження технологій дистанційного навчання в мистецькій освіті?

Всього: 1596 відповідей

15. Які висновки щодо дистанційного навчання Ви зробили для себе під час карантину?

1. Все можливо при бажанні.
2. Дистанційне навчання можливе, тільки під час надзвичайних ситуацій (нетривалий час, під час перебування на лікарняному та інше).
3. Живе спілкування набагато краще.
4. Дистанційне навчання неефективне, можна застосовувати тільки для певних дисциплін.
5. Малоефективний процес, дистанційне навчання в мистецькій освіті не можливе зовсім.
6. Витрачається багато часу та фінансів.
7. Проблеми в організації освітнього процесу в закладах мистецької освіти.
8. Цікавий досвід.
9. Освіта впродовж життя.
10. Необхідне придбання технічного забезпечення для закладів та викладачів.
11. Подобається, буду практикувати і далі.
12. Необхідна підтримка батьків під час дистанційного навчання.
13. Фізична та моральна виснаженість як дітей, так і викладачів.
14. Краще так, чим ніяк.
15. Дистанційне навчання потребує самодисципліни від учнів.
16. Необхідність підвищення кваліфікації з комп'ютерної грамотності.

Пропозиції щодо психологічної підтримки готовності викладачів до дистанційного навчання:

16. Якого запитання не вистачає в нашій анкеті?

Стан фізичного та психологічного здоров'я учасників дистанційного навчання – 75

Чи подобається Вам дистанційне навчання, коли це закінчиться? – 19

Готовність викладача до дистанційного навчання – 46

Методичне, матеріально-технічне забезпечення:

Рівень задоволення матеріально-технічною базою в закладі мистецької освіти – 55

Чи не займає більше часу підготовка до дистанційного уроку? – 22

Яку навчальну дисципліну викладаєте? – 13

Якість мистецької освіти в дистанційному форматі:

Чи дає дистанційне навчання результат? – 107

Як Ви оцінюєте якість навчання в %? – 41

Чи є потреба в дистанційному навчанні в мистецькій освіті? – 36

В анкеті ми опитували викладачів. Були пропозиції залучити до опитувань батьків та учнів:

Чи задоволені батьки дистанційним навчанням? – 72

Чи задоволені діти дистанційним навчанням? – 36

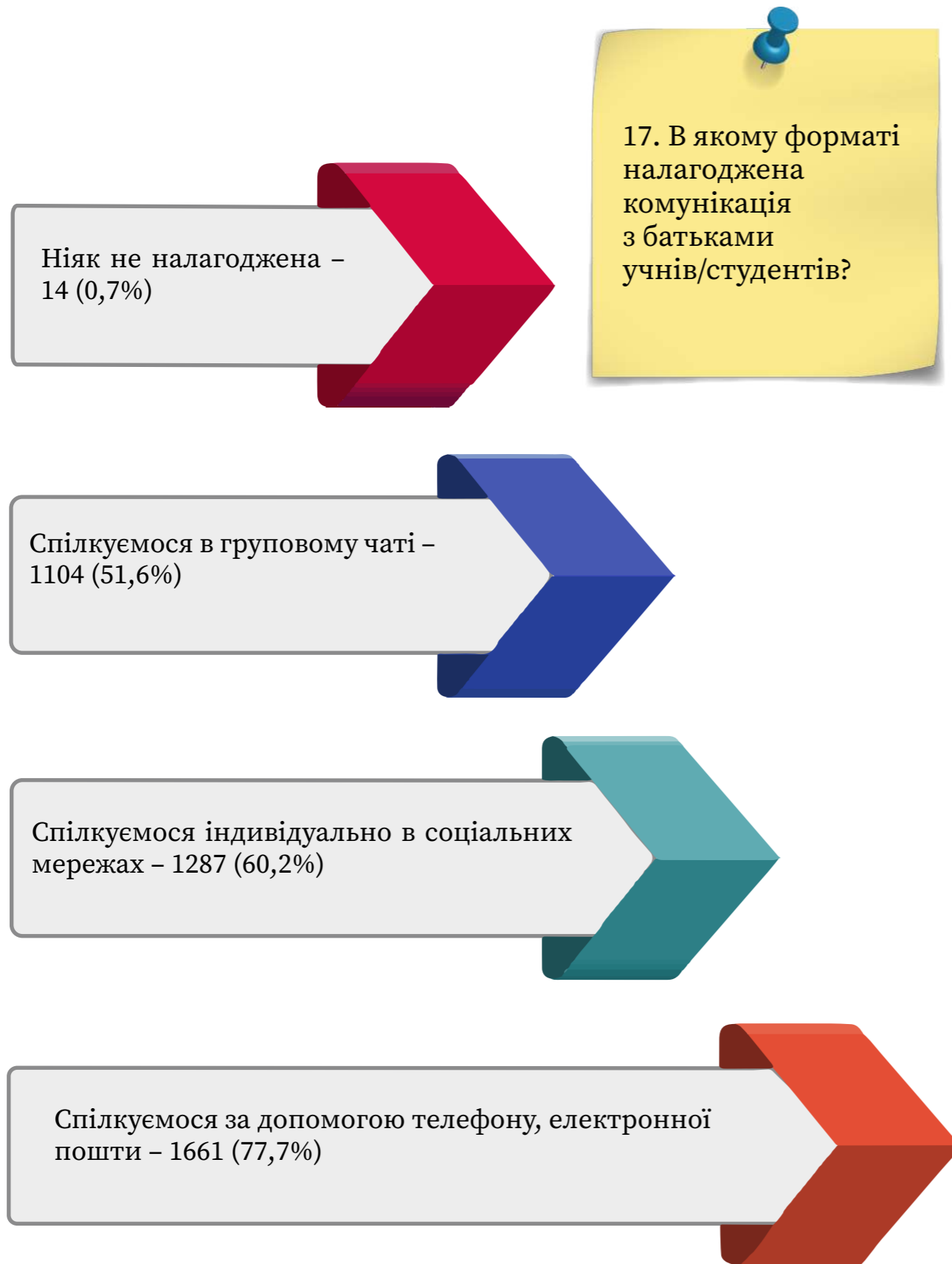
Управлінські та організаційні аспекти:

Питання оплати праці в період дистанційного навчання – 54

Чи задоволені допомогою МКУ, ДНМЦЗКМО та органів місцевого самоврядування? – 18

Оформлення документації під час дистанційного навчання – 12

Висновок: технічні засоби сьогодні надають широкі можливості залучати батьків до процесу навчання учня в мистецькій школі. Незначна кількість викладачів не підтримує зв'язок з батьками.

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА. ЦИФРОВЕ МАЙБУТНЄ.

Пропозиції:

1. Необхідним є впровадження широкої загальної просвітницької програми підвищення цифрової кваліфікації – «цифрової освіти» для викладачів мистецької освіти; більшість викладачів не готова до цього ні інформаційно, ні методично, ні психологічно.
2. Адміністрація навчальних закладів не готова до управління впровадження цифрових форм в освітній процес у мистецьких закладах – на окремих предметах, змішано, дистанційно (ні законодавчо, ні методично допомогти, самоусувається в деяких випадках).
3. Мистецькі школи технічно не готові запроваджувати такі моделі освіти.
4. Необхідним є створення єдиної онлайн-платформи в мистецькій освіті (з базою для всіх дисциплін, найкращі практики, вебінари, конференції, онлайн-бібліотека тощо).

The background is a deep blue gradient. It features a complex network of white and light blue lines that form a grid-like structure, possibly representing a city map or a data network. Several semi-transparent squares and rectangles in various shades of blue and white are scattered across the scene, some overlapping the lines. The overall aesthetic is modern and technological.

Київ
2020